

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่งเสริมการได้รับเลือกตั้งของนักการเมืองสตรีระดับท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งเสริมการได้รับเลือกตั้งของนักการเมืองสตรีระดับท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ คือ ค่านิยมความเหลื่อมล้ำทางเพศที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรงและมีความเป็นผู้นำสูงกว่าเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอไม่เหมาะที่จะเป็นผู้นำทางการเมือง ปัจจัยด้านการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น การร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกของกลุ่มในชุมชนและมีครอบครัวเป็นผู้นำชุมชนและนักการเมือง ซึ่งผู้ศึกษาจะนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลในประเด็นสำคัญมานำเสนอโดยจำแนกการนำเสนอเป็น 3 ส่วนคือ สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

จากการดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย เรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่งเสริมการได้รับเลือกตั้งของนักการเมืองสตรีระดับท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ที่ได้นำเสนอแล้ว ปรากฏผลการวิจัยแยกตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งเสริมการได้รับเลือกตั้งของนักการเมืองสตรีระดับท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับผลการวิจัยเชิงปริมาณจะสรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปหรือภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยที่ส่งเสริมการตัดสินใจเลือกสตรีเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จและตำบลห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

การเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปหรือภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง เกี่ยวกับ เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ การอาศัยอยู่ในพื้นที่ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ของตำบลเทพเสด็จและตำบลห้วยแก้ว พบว่า ข้อมูลทั่วไปหรือภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะที่คล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน แต่ที่แตกต่างกัน คือ หมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่างในตำบลเทพเสด็จมีผู้หญิงลงสมัครเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่าหมู่บ้านของกลุ่มตัวอย่างในตำบลห้วยแก้ว จึงส่งผลต่อการที่กลุ่มตัวอย่างในตำบลเทพเสด็จเคยเลือกผู้หญิงเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างในตำบลห้วยแก้วและกลุ่มตัวอย่างของตำบลเทพเสด็จมีความสัมพันธ์เป็นญาติของผู้สมัครสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างตำบลห้วยแก้ว

ส่วนการเปรียบเทียบข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมการตัดสินใจเลือกสตรีเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของสตรีที่ลงสมัครเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ภาวะผู้นำ เป็นปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน แต่ที่แตกต่างกัน คือ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ ได้แก่ ค่านิยมความเหลื่อมล้ำทางเพศที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรงและมีความเป็นผู้นำสูงกว่าเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอไม่เหมาะที่จะเป็นผู้นำทางการเมือง โดยกลุ่มตัวอย่างเทพเสด็จไม่เห็นด้วยที่ค่านิยมความเหลื่อมล้ำทางเพศที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรงและมีความเป็นผู้นำสูงกว่าเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอ ไม่เป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างในการเลือกสตรีให้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในตำบลห้วยแก้วเห็นด้วยกับค่านิยมความเหลื่อมล้ำทางเพศที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรงและมีความเป็นผู้นำสูงกว่าเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอเป็นอุปสรรคต่อการตัดสินใจของกลุ่มตัวอย่างในการเลือกสตรีให้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และปัจจัยด้านการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น การร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกของกลุ่มในชุมชนของสตรี พบว่าเป็นปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจเลือกสตรีของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกัน แต่ที่แตกต่างกัน คือ ครอบครัวสตรีเป็นผู้นำชุมชนและนักการเมืองโดยกลุ่มตัวอย่างตำบลเทพเสด็จเห็นด้วยที่จะตัดสินใจเลือกสตรีที่มีครอบครัวเป็นผู้นำชุมชนหรือเป็นนักการเมือง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างในตำบลห้วยแก้วไม่เห็นด้วยที่จะตัดสินใจเลือกสตรีที่มีครอบครัวเป็นผู้นำชุมชนและนักการเมืองให้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

สำหรับผลการวิจัยเชิงคุณภาพจะสรุปผลการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปหรือ
ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างและปัจจัยที่ส่งเสริมการตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งของสตรีเป็นสมาชิก
สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จและตำบลห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ รายได้ ของนักการเมือง
สตรีขององค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จและของนักการเมืองสตรีขององค์การบริหารส่วน
ตำบลห้วยแก้ว เป็นปัจจัยหลักที่ทำให้สตรีตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนตำบลเหมือนกัน ส่วนปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ คือ ค่านิยม
ความเหลื่อมล้ำทางเพศที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรง และมีความเป็นผู้นำสูงกว่าเพศหญิงซึ่งเป็น
เพศที่อ่อนแอไม่เหมาะที่จะเป็นผู้นำทางการเมืองนั้น เป็นปัจจัยที่ทำให้นักการเมืองสตรีตัดสินใจลง
สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน โดยนักการเมืองสตรีของ
ตำบลเทพเสด็จ กล่าวว่า ประเด็นปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ไม่มีผลต่อการ
ตัดสินใจในการลงสมัครของนักการเมืองสตรีเพราะได้รับการสนับสนุนจากผู้ชายให้ลงสมัครรับ
เลือกตั้งแต่ในขณะเดียวกันนักการเมืองสตรีของตำบลห้วยแก้ว กล่าวว่า ประเด็นปัจจัยด้านสังคม
และวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงสมัครของนักการเมืองสตรีเพราะ
คนในหมู่บ้านยังยึดติดค่านิยมที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรงและมีความเป็นผู้นำสูงกว่าเพศหญิง
และตัดสินใจเลือกผู้ชายให้เป็นผู้นำมากกว่าผู้หญิง และปัจจัยด้านการเมืองและการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง ได้แก่ การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น การร่วมรณรงค์หาเสียง
เลือกตั้ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง นักการเมืองสตรีทั้งตำบลเทพเสด็จและตำบลห้วยแก้วมีส่วนร่วม
ในการรณรงค์การเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ รวมถึงออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง
และเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชน โดยเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านและได้รับการ
สนับสนุนจากครอบครัวและญาติที่เป็นผู้นำชุมชนหรือนักการเมืองให้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็น
ปัจจัยส่งเสริมการตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลของสตรี
ทั้งสองตำบลเหมือนกัน

2. เปรียบเทียบปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้งของนักการเมืองสตรีระดับ ท้องถิ่น ในองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว จังหวัด เชียงใหม่

พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ คือ ค่านิยมความเหลื่อมล้ำทาง
เพศที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรง และมีความเป็นผู้นำสูงกว่าเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอไม่
เหมาะที่จะเป็นผู้นำทางการเมืองนั้น เป็นปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้งของนักการเมือง

สตรีแตกต่างกัน คือ นักการเมืองสตรีของตำบลเทพเสด็จ พบว่า อุปสรรคค่านิยมเกี่ยวกับระบบชายเป็นใหญ่ นั้นยังคงมีอยู่ในสังคมตำบลเทพเสด็จแต่ไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้งเพราะปัจจุบันผู้หญิงได้รับการสนับสนุนจากผู้ชายให้ลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเพิ่มอำนาจให้กับผู้ชายที่สนับสนุน ในขณะที่นักการเมืองสตรีของตำบลห้วยแก้ว พบว่า อุปสรรคค่านิยมเกี่ยวกับระบบชายเป็นใหญ่ นั้นยังคงมีอยู่ในสังคมตำบลห้วยแก้วและเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้งเพราะยังมีผู้ชายหลายคนให้การสนับสนุนผู้ชายด้วยกันลงสมัครรับเลือกตั้ง และเลือกผู้ชายให้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมากกว่าผู้หญิง และปัจจัยด้านการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนของสตรีมีอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้งของนักการเมืองสตรีของตำบลเทพเสด็จและตำบลห้วยแก้วเหมือนกัน

3. แนวทางการแก้ไขอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ คือ ค่านิยมความเหลื่อมล้ำทางเพศที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรง และมีความเป็นผู้นำสูงกว่าเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอไม่เหมาะที่จะเป็นผู้นำทางการเมืองนั้น นักการเมืองสตรีตำบลเทพเสด็จและนักการเมืองสตรีตำบลห้วยแก้ว กล่าวเหมือนกันว่า เราไม่สามารถที่จะแก้ไขค่านิยมนี้ออกไปจากความคิดของคนในหมู่บ้านและสังคมในหมู่บ้านได้ แต่เราสามารถที่จะไม่นำประเด็นค่านิยมนี้มาเป็นอุปสรรคในการลงรับสมัครเลือกตั้งของสตรี ซึ่งสตรีจะต้องประพฤติตนเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีจิตใจที่พร้อมจะช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ ทำงานให้กับกับชุมชนอย่างสม่ำเสมอและเป็นสมาชิกของกลุ่มในชุมชนเพื่อจะได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน เพราะการทำงานเป็นตัวแทนของชาวบ้านเราต้องเป็นผู้ประสานงานที่ดีระหว่างรัฐบาลกับชาวบ้าน เราไม่สามารถทำคนเดียวให้สำเร็จได้ต้องอาศัย คนในชุมชนร่วมด้วยจึงจะทำให้งานสำเร็จได้ดีและการที่เราจะมีโอกาสได้เข้าสู่งานการเมืองควรที่จะได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว ญาติและจากชุมชนซึ่งเป็นฐานเสียงสนับสนุนให้เราได้รับเลือกตั้งและสนับสนุนในการทำงานของเราเพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี

5.2 อภิปรายผล

จากการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งเสริมการได้รับเลือกตั้งของนักการเมืองสตรีระดับท้องถิ่นในองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จกับองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้ว จังหวัดเชียงใหม่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านส่วนบุคคลของนักการเมืองสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จและองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยแก้วเป็นปัจจัยหลักที่ส่งเสริมให้ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งผู้หญิงเหล่านี้มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไปและมีสถานภาพการสมรสแล้วเพราะถือว่ามีความรับผิดชอบสูง มีอาชีพมั่นคงและมีรายได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา นาทองบ่อ (2546) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้สมัครสตรี พบว่า ปัจจัยที่ทำให้สตรีได้รับเลือกตั้งในครั้งนี้ มาจากความเชื่อมั่นในตนเองสูงมากเพราะกล้าแสดงออกมีความพร้อมทั้งด้านความรู้ความสามารถและความตั้งใจในการทำงานด้านการเมือง มีความพร้อมด้านครอบครัวและฐานะทางการเงินและมีการศึกษาสูง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตประชา มูลสมบัติ (2549) ได้ศึกษา บทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่น : กรณีศึกษา อบต. สันกลาง อ.สันป่าตอง จ.เชียงใหม่ โดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อบทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่นเมื่อเทียบกับเพศชาย พบว่า ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ระดับการศึกษา เพศ อายุและอาชีพต่างกันส่งผลให้ระดับความเข้าใจเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลต่างกันและได้รับเลือกตั้งแตกต่างกัน

ส่วนปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรมแบบชายเป็นใหญ่ คือ ค่านิยมความเหลื่อมล้ำทางเพศที่เชื่อว่าผู้ชายเป็นเพศที่แข็งแรง และมีความเป็นผู้นำสูงกว่าเพศหญิงซึ่งเป็นเพศที่อ่อนแอไม่เหมาะที่จะเป็นผู้นำทางการเมืองนั้นเป็นอุปสรรคต่อการได้รับเลือกตั้งของนักการเมืองสตรีตำบลห้วยแก้ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พยุง รสใจ (2554) ได้ศึกษา บทบาทผู้นำสตรีในการเมืองการปกครอง : กรณีศึกษาตำบลมะค่าโมง อ.ด่านซ้าย จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้นำสตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นเกิดจากปัจจัยภายนอก คือ การยึดคิดเรื่องค่านิยมด้านเพศ ซึ่งในอดีตคนทั่วไปมักมองว่าสตรีเพศมีความอ่อนแอกว่าเพศชายจึงเห็นว่าไม่มีความเหมาะสมในตำแหน่งของผู้นำชุมชนหรือความเหมาะสมในบทบาทอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลียา วงศ์รัตนมัจฉา (2547) ได้ศึกษา การยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีลีซอในหมู่บ้านลีซอแม่แตะ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ชุมชนไม่ให้การยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีเท่ากับผู้นำชาย เนื่องจากอิทธิพลของความคิดระบบที่ผู้ชายเป็นใหญ่ในสังคมลีซอยังแฝงตัวอยู่ ซึ่งจะเห็นได้จากตำแหน่งทางการเมืองที่สงวนไว้ให้บุคคลที่เป็นชายเท่านั้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา นาทองบ่อ (2546) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้สมัครสตรี พบว่า ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค คือ โครงสร้างทางสังคมไทยและวัฒนธรรมที่ทำให้ผู้ชายเป็นหัวหน้าครอบครัวให้มีบทบาทมากกว่าผู้หญิง และโครงสร้างของระบบการเมืองถูกครอบงำโดยเพศชายมาตลอดอย่าง

ยาวนาน ส่วนข้อจำกัดของผู้หญิง คือ ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองที่จะทำงานด้านการเมือง รวมถึงภาวะทางอารมณ์ จิตใจที่สตรีถูกมองว่าอ่อนแอกว่าผู้ชายรวมถึงสถานภาพการสมรสและหน้าที่ที่รับผิดชอบในฐานะภรรยาและมารดา

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตประชา มูลสมบัติ (2549) ได้ศึกษา บทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่น : กรณีศึกษา อบต.สันกลาง อ.สันป่าดอง จ.เชียงใหม่ โดยศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อบทบาทของสตรีในทางการเมืองท้องถิ่นเมื่อเทียบกับเพศชาย พบว่า ผู้หญิงมีบทบาทน้อยกว่า เพศชาย เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังมีทัศนคติในการเลือกผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพศชายมากกว่าเพศหญิงเพราะเห็นว่าเพศชายมีความเป็นผู้นำ เข้มแข็ง หนักแน่น มีความน่าเชื่อถือ กล้าพูดกล้าทำ มีความสามารถในการชักจูงใจและทำงานหนักได้ดีกว่าเพศหญิง ขณะเดียวกันก็เห็นว่าเพศหญิงมี ความละเอียดรอบคอบและน่าจะให้อโอกาสเพศหญิงได้เข้ามาบริหารท้องถิ่นส่งผลให้เพศหญิงเข้ามามีบทบาทในการเมืองท้องถิ่นแต่ก็มีสัดส่วนน้อยกว่าเพศชาย ในขณะที่งานวิจัยของ พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ และอลงกรณ์ กูตระกูล (2549) ได้ศึกษา ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรีในประเทศไทย กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบล 4 ภาค 4 จังหวัด คือ จังหวัดลำพูน จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยอุปสรรคส่วนบุคคล คือการไม่มีเวลาต้องดูแลครอบครัวและต้องทำงานหาเลี้ยงครอบครัว ส่วนอุปสรรคด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่สำคัญที่สุดคือ ความเชื่อเดิมที่กีดกันสตรีออกจากการเมืองและการไม่ยอมรับกันเองของสตรีด้วยกัน

ด้านปัจจัยการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ การลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น การร่วมรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกของกลุ่มในชุมชนของสตรี และมีครอบครัวเป็นผู้นำชุมชนและนักการเมือง เป็นปัจจัยที่ทำให้ นักการเมืองสตรีตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเหมือนกัน โดยนักการเมืองสตรีตำบลเทพเสด็จและนักการเมืองสตรีตำบลห้วยแก้วมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยไปเดินรณรงค์ให้ชาวบ้านไปใช้สิทธิเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ และตัดสินใจลงสมัครรับเลือกตั้งเพราะได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและผู้นำชุมชนและสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้านที่สตรีเป็นผู้นำหรือเป็นสมาชิก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดฮันดิงตันและเนลสัน (Huntington and Nelson,1977 อ้างถึงใน บุญอริ ยีหมะ 2550 : 153) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบปกติ โดยมีกฎหมายรับรองให้กระทำและต้องกระทำด้วยวิธีการเป็นที่ยอมรับปฏิบัติทั่วไปในระบอบประชาธิปไตย คือ การใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ชัดเจนที่สุดเป็นเครื่องบ่งชี้ถึงความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มาลียา วงศ์รัตนมัจฉา (2547) ได้ศึกษา การยอมรับบทบาททางการเมืองของผู้นำสตรีlixo ในหมู่บ้านlixoแม่แตะ ตำบลเมืองแหง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ถึงแม้ว่าผู้นำสตรีlixoจะมีบทบาททางการเมือง โดยในช่วงเลือกตั้ง จัดการเลือกตั้ง ผู้นำสตรีจะเป็นผู้ให้ความรู้ในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และแนะนำผู้สมัครรวมถึงมีบทบาทในการทำประชาพิจารณ์ จัดทำโครงการพัฒนางานในหมู่บ้านร่วมกับองค์กรท้องถิ่นหรือมีบทบาทในการให้บริการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน การแปลภาษาไทยให้กับชาวบ้าน และการให้ความรู้ในการประกอบอาชีพเสริม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พยุง รสใจ (2554) ได้ศึกษา บทบาทผู้นำสตรีในการเมืองการปกครอง : กรณีศึกษาตำบลมะค่าโมง อ.ด่านซ้าย จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้นำสตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นเกิดจากปัจจัยภายใน คือ การตัดสินใจด้วยตนเอง การสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน ส่วนปัจจัยภายนอก คือ ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์บ้านเมืองและสตรีมีบทบาททางการเมืองการปกครองที่สำคัญที่สุด ได้แก่ การร่วมรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้งและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรเพ็ญ เพชรสุขศิริ และอลงกรณ์ กูตระกูล (2549) ได้ศึกษา ข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนร่วมโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมในการปกครองส่วนท้องถิ่นของสตรีในประเทศไทย กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบล 4 ภาค 4 จังหวัด คือ จังหวัดลำพูน จังหวัดนนทบุรี จังหวัดนครราชสีมาและจังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของสตรีนั้นได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ สตรีเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมมาก่อนและรู้ว่าในชุมชนให้โอกาสและยอมรับผู้หญิงมากขึ้น ส่วนปัจจัยทางด้านบุคคล คือ การที่สตรีมีใจรักในการทำงานท้องถิ่น โดยพร้อมที่จะเสียสละเพื่อส่วนรวม อยากจะพัฒนาท้องถิ่นของตัวเองและมีภาวะผู้นำสูงกล้าแสดงออก และมีการสนับสนุนจากครอบครัว และปัจจัยทางด้านการเมือง สตรีได้รับการสนับสนุนจากเครือข่ายที่เป็นนักการเมืองผู้ใหญ่ในท้องถิ่นและเครือข่ายการเมืองระดับชาติทำให้สตรีได้รับข่าวสารทางการเมือง มีความรู้ความเข้าใจในกลยุทธ์ทางการเมืองมากขึ้น และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนงค์วิชญา สาริบุตร (2548) ได้ศึกษา ความสัมฤทธิ์ผลของผู้นำสตรีทางการเมืองไทยในบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า ปัจจัยภาวะผู้นำของสตรีอยู่ในระดับสูงมีความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา โดยมีการดำเนินงานบทบาทในสภาและนอกสภาสูงรวมถึง มีการสนับสนุนจากบุคคลในครอบครัวที่เคยทำงานด้านการเมืองมาก่อน เช่น บิดา มารดา หรือญาติพี่น้อง ที่เป็นนักการเมืองมีพื้นฐานทางด้านการเมืองเป็นที่ยอมรับและมีสถานะทางด้านเศรษฐกิจดี ส่งผลให้เกิดระดับความความสำเร็จของผู้นำสตรีทางการเมืองไทยในบทบาทสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสูงตามไปด้วยและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อินทิรา นาทอง บ่อ (2546) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2544 : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้สมัครสตรี พบว่า ปัจจัยที่ทำให้สตรีได้รับเลือกตั้งในครั้งนี้ มีผลงานและบทบาทโดดเด่นในด้านสังคม เยาวชนและสตรีรวมถึงผลงานทางวิชาการ ด้านธุรกิจ และเป็นบุตร ภรรยา หรือญาติของนักการเมือง รวมถึงการมีฐานเสียงคะแนนในพื้นที่สมัคร

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 สตรีที่ลงสมัครรับเลือกตั้งการเมืองท้องถิ่นควรมีความพร้อมทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ มีความพร้อมด้านฐานะการเงิน และได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวและญาติ

5.3.2 การสนับสนุนสตรีให้เข้าไปมีบทบาททางการเมืองควรจะสนับสนุนสตรีที่เป็นผู้นำในหมู่บ้านหรือผู้นำในตำบลมาก่อน

5.3.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จัดโครงการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของการเป็นผู้นำทางการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับภูมิภาคหรือระดับชาติให้ประชาชนที่สนใจเข้าร่วมอบรมเพื่อที่จะได้สนับสนุน และเลือกบุคคลที่เหมาะสมเป็นตัวแทนของประชาชนในการเป็นผู้นำทางการเมืองที่ดี

5.4 ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษา

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผู้หญิงที่ลงสมัครแต่ไม่ได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จและตำบลห้วยแก้ว

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาททางการเมืองของผู้หญิงและผู้ชายที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จและตำบลห้วยแก้ว

3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการรักษาอำนาจทางการเมืองของผู้หญิงและผู้ชายที่ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเทพเสด็จและตำบลห้วยแก้ว